

elidegenedik önmagától. Ezt tudniuk kell a táncházasoknak is! Mert addig szórazás, ameddig nem magamutogatás! Nem „melléállást” igényel, hanem együtt-táncolást! Igaz, szükség van arra is, hogy értékközvetítő szerepét betölthesse. De az legyen akkor toborzó! A reklám fűti a szereplésvágyat. A szereplésvágy megszüli a klikkszellemet! S néha a táncház reklámozása ürügyén sikerül ország-világ elé tárni, hogy ez is valós jelenség már? Használ-e ez a táncolni akaróknak, vagy árt? Az a szerencse, hogy ma még kissé sántít a reklám! A sok-sok „melléálló” önreklámja mindenekelőtt. S legtöbbször nemhosszúéletű beleavatkozók önreklámja! Mert legalább ennyiben (még) divat a táncház. Hogy kevesen értenek hozzá a kívülállók közül. S e ponton találkozik egy másik divattal. Az „önigazolás” kóros divatjával. A „melléállás” így legtöbbször „önigazolás”. Az első nehezen – ahogy a táncolók mondják –, túljutott már a mozgalom. A „divatemberek” jórésze lekopott, mert beleunt. Ilyen a divat, ma felveszem, holnap levetem! Talán a „melléállás” divatja is ilyen rövidéletű lesz! S a táncház azoké marad újra, akik táncolnak. S azoké, akik ezután állnak be: a TÁNCBA. Mi többiek pedig, maradjunk meg a tánc őszinteségében való gyönyörködésben! Létezése feletti (önzetlen) örömben. Nem eléjük furakodva, téringetve őket, mert erre nekik van a legkevésbé szükségük! Ne téringessenek a téringetésre szoruló! Én félek, amikor azt látom, hogy egyesek pódiumra, dobogókra, csúcsokra emelik a táncházat, csak azért (beszélve róla!), hogy ők maguk pódium, dobogó-, csúcsközelbe kerülhessenek. Én ezektől félttem leginkább a mozgalmat, a tiszta tánc és őszinte szórakozás mozgalmát! A „melléálló” belemagyarázóktól! Jobban félttem ezektől, mint a kiteragetett (ügynevezett) bomlásjelenségektől, melyek a letisztulás velejárói is lehetnek, s minden bizonnyal azok is!

P. L.¹⁰²

(Igazság, 1981/90. 2. – 1981. április 17., péntek)

Táncház-műsort láttunk!

Írhatnám fellengősen: a TÁNCOT ünnepeltük Kolozsvárott, a Dosztojevszkij utcai Sportesarnokban. Mondhatnám komolykodva: ismét kiderült, hogy a hamisítatlan, tiszta forrásból származó népdal, néptánc tömegek kenyere, hiszen szinte kétezer fiatal s idősebbet érdekelt az előadás. Vitázhatnék: szorongtunk, néha kevesebb volt a hely, mint ahányan fértünk a terembe. Lehetnék támadó: lehoztuk a táncot a színpadról a tömegbe, most pedig visszavittük a pódiumra egy produkció kedvéért. Védhetném mindkét támadást azzal, hogy sok jó ember kis helyen

102 Valószínűleg Pillich László írása.

is megfért, illetve, hogy néha bálban is megáll az ember, elnézi hogyan táncol az, aki nem csak járja, de éli is a táncot... Lehetnék okos, idézve szerzőket, neveket, tekintélyeket, s lehetnék még okosabb, idézve másokat, ellenvéleményeikkel, de lehetnék széplélek is, lelkenedezve a szívet-lelket gyönyörködtető ruhákról, dalaink-táncaink milyenségéről, a közönség lelkesedéséről, arról, amit úgy is mindannyian tudunk. Ezúttal azonban inkább csak a tényt magát írom le: láttuk az első táncház-műsort. Játszott az öt legtekintélyesebb táncházzenekar, a kolozsvári, a marosvásárhelyi, a csíkszeredai, a székelyudvarhelyi és a sepsiszentgyörgyi, táncoltak zenéjükre a leggyakorlottabb táncházlátogatók, énekelt Panek Kati, Kelemen Tekla, Györfi Erzsébet és Szabó Györgyi. Ízelítőt kaptunk a Szeben környéki és az avasi román népzeneből, népi táncból, a Covoraşul együttes és a Petreuştestvérek tudásából, láttunk német táncokat négy német fiatal előadásában. Hallottunk népi énekeseket: Ambrus Sándorné Márton Katát – Bartók talán egyetlen, még élő hazai adatközlőjét, valamint a klézsei Lőrinc Györgyné Hodorog Lucát és Bálint Józsefné Hodorog Erzsit, hallottuk Halmágyi Mihály primást és feleségét, Halmágyi Mihályné Ádám Gizella gardonost Gyimesközépleokról – zenéjükre Blága Károly Kóta, Tankó Péter Kicsi és feleségük táncolt közönség meg tévékamera előtt –, láttuk a felcsíki verbunkot meg páros táncot táncházasoktól és jenőfalvi házaspártól, Ágoston Istvántól és feleségétől, akiknek Borcsa István és Borcsáné Hangya Ida csíkszentdomokosi zenészek mellett, a csíkszeredai táncház tagjai muzsikáltak, tapsoltunk a mérái Berki Ferenc Árusnak, az inaktelki Kalló Ferencnek, Tárkányi Jánosnak, akik méltó társakra akadtak a táncházas Ambrus Sándor, Könczei Árpád, Muszka György, Tötszegi András, meg a még nagyon kis gyerekek, de már nagyon nem kezdő táncos Könczei Csongor személyében, mikor a kalotaszegi legényest kellett járni. Volt széki táncrend, gagyí verbunk, Udvarhely környéki táncrend, szilágysági zene, láttunk gyimesi táncot, ózdi táncrendet, magyaróit, felcsíkit, megható volt nézni a Zakariásék muzsikájára magukhoz ölelt virággal táncoló klézsei idős asszonyokat, a kalotaszegi verbunk, legényes és a mezőségi tánc-sor már-már paroxizmusig fokozódó lendülete után pedig alig akart szűnni a taps. Az együttesek munkáját értékelve nem hagyhatjuk szó nélkül Könczei Árpád teljesítményét, aki zenészként, táncosként, koreográfusként egyaránt remekelt, Panek Kati művészeti vezetői munkáját a Kodály-együttesben, a Venyige, a Barozda és a Regösök irányítóinak szakértelmét, lelkesedését, s ha valamit sajnálunk, az csupán annyi, hogy nem tudunk itt felsorolni mindenkit, aki zenélt, énekelt, táncolt ezen a közös műsoron. Reméljük, a szakbírálók megteszik ezt majd helyettünk ott, ahol ennek helye van, a művelődési lapokban, mi csak annyit írhatunk itt le, hogy gratulálunk. Sőt: GRATULÁLUNK! Mindenkinek, akit illet. Mert bebizonyosodott, hogy a táncház nem csak kevesek szórakozása, de igen is, tömeget vonzó fiatalos műfaj, bebizonyosodott, hogy a tizen- és huszonéveseket nem csak a rock vagy múló testvér-irányzatai, de örökölt, máig élő népi értékeink is képesek lelkesíteni, kiderült, hogy nem csupán füttyel, gorilla-üvöltéssel, de tapssal is tudunk örömet kifejezni, hogy állítólagos nemzedéki vitáinkon túl emberként egymás mellé tudunk ülni és mindehhez elég volt egyetlen előadás. Amely igaz, nem

volt „örömszene”, – jam session, ahogy műveltebbek szokták mondani egy másik műfajhoz kapcsolódóan –, nem volt táncművészi kötetlen mulatság, hanem volt igenis kemény, izzadságos munka, amelynek csak a csúcspontját láthatta szinte kétezer ember, négy tévékamera meg egy filmfelvevőgép, amelyek rövidesen a nézők millióinak is továbbadják majd a rögzítetteket. De kellett ez a műsor. Ünnepeltek a táncművészek, úgy érezzük, ünnepelte a közönség is, s talán épp ez volt a legértékesebb. Ilyen közös előadás-ünnepekre szükségünk van. Ha énekesek, zenészek, falusi és városi táncosok, közönség és szervezők mindig így találják egymásra viták, nehézségek, közös és egyéni gondok ellenére, talán nevezőink közös volta is nyilvánvalóbb lenne. S alkalmunk bőven adódna, zenében, táncban, színpadon, verses és prózai szövegekben, csak éppen azt kellene jobban megtanulnunk, amit a táncművészek már tudnak: az együttműködést az együttműködést, a közös – és közösségi – cselekvés örömeit. Nézzünk a képekre – szerény tükörképére egy közös rendezvénynek, amely az Ifjúmunkás Matiné szerves részeként a **Megéneklünk, Románia** fesztivál keretében zajlott le, és keressük önmagunkat, társainkat, s reméljük: hátha ezután gyakrabban találunk majd egymásra...

Pataki László

(Ifjúmunkás, 1981/16. 6. – 1981. április 19., vasárnap)

Táncművészet

Pénteken este 7 órától a Vasutas (volt Vasas) klubban marosvásárhelyi forgatóst és székelyi ritka tempót tanítunk. Vendégünk Erdős Szászka Péter Szabófalváról. (Igazság, 1981/96. 2. – 1981. április 24., péntek)

Járható út...

Az országos fesztivál megyeközi szakaszának megkezdése előtt a Korunk szerkesztősége helyet adott annak a megbeszélésnek, mely a hazai táncművészek működését volt hivatott számba venni. A kolozsvári táncművésztalálkozó (tehát a tulajdonképpeni tánc) előtti tapasztalatcsere jó alkalomnak bizonyult mind az általánosabb szakmai, mind a helyi, gyakorlati jellegű kérdések felvetésének. Koreográfusok, zenészek, szerkesztők, táncosok számoltak be az eddigi eredményekről, és vették számba a teendőket. Nem célunk az aprólékos, részletező tájékoztató, alább az elhangzott hozzászólások summáját közöljük.

A táncművészek létjogosultságát maga a gyakorlat igazolta. Szükség van rájuk azért is, mert hasznos művelődési-szórakozási lehetőséget biztosítanak, a kulturális ön-